

**VERENIGING NEDERLANDSE ORGANISATIES
VRIJWILLIGERSWERK
TE UTRECHT**

Jaarverslag 2019

INHOUDSOPGAVE

Pagina

FINANCIEEL VERSLAG

1	Bestuursverslag over 2019	3
---	---------------------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2019	9
2	Staat van baten en lasten over 2019	11
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	12
4	Toelichting op de balans per 31 december 2019	15
5	Toelichting op de Staat van baten en lasten over 2019	21

OVERIGE GEGEVENS

1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	24
---	---	----

BESTUURSVERSLAG OVER 2019

In deze jaarrekening wordt verslag gedaan over de financiële ontwikkelingen binnen Vereniging NOV in het verslagjaar 2019.

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (Vereniging NOV) is de landelijke belangen- en netwerkorganisatie voor de hele vrijwilligerssector. De vereniging bestaat uit ca. 360 organisaties die met of voor vrijwilligers werken. Met deze leden en alle andere partijen die zich vrijwillig inzetten vormt NOV een beweging van meer dan zeven miljoen Nederlanders. Collectief werkterrein is de 'civil society' waar bewoners, vrijwilligers, organisaties, bedrijfsleven, maatschappelijke financiers, scholen/opleidingen en overheden met elkaar acteren.

Deze jaarrekening dient in samenhang gelezen te worden met het inhoudelijke jaarverslag van de vereniging, waarin de projecten en activiteiten nader zijn omschreven. Zie het online jaarverslag (<https://www.vrijwilligerswerk.nl/verantwoording/koers+mee/over+nov/jaarverslag2019>).

In 2019 kende Vereniging NOV de volgende inkomstenbronnen:

1. Contributies van aangesloten leden
2. Subsidiebatens:
Instellingssubsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Project- en programmasubsidies van het ministerie van VWS en uit het Europese AMIF (Asiel, Migratie en Integratie Fonds).
3. Overige baten:
Programmabijdragen vermogensfondsen
Opbrengsten van projecten en andere activiteiten.

Deze inkomsten heeft NOV besteed aan:

- A. Materiële activiteiten- en projectkosten die samenhangen met de uitvoering van haar strategisch beleidsplan en jaarprogramma 2019 met de titel "Toekomstbestendig zijn".

De kernfuncties van de vereniging zijn:

- o collectieve belangenbehartiging
- o verbeteren van de kwaliteit van het vrijwilligerswerk
- o versterken van de infrastructuur van de vereniging.

Kerntaak 1: Collectieve belangenbehartiging

Vereniging NOV behartigt de belangen voor vrijwillige inzet in Nederland. De uitkomsten daarvan, zoals een verhoging van de vrijwilligersvergoeding of een bredere toegang tot de regeling Gratis VOG, biedt meer ruimte voor de hele sector die werkt met en voor vrijwilligers. NOV treedt samen met haar leden op als woordvoerders en lobbyisten van het vrijwilligerswerk en burgerinitiatieven en zijn gesprekspartners van politiek en overheid. Als sector vertegenwoordigt NOV ruim zeven miljoen vrijwilligers. Vereniging NOV richt zich landelijk met haar leden op de systeemkant van het vrijwilligerswerk: goede en proportionele wet- en regelgeving, heldere financieringsstromen, goede toegang tot het vrijwilligerswerk en innovatie. De politiek, departementen, gemeenten, maar ook de media zijn belangrijke maatschappelijke actoren voor Vereniging NOV.

Kerntaak 2: Verbeteren van de kwaliteit van het vrijwilligerswerk

Vereniging NOV verbetert de kwaliteit van vrijwilligerswerk. Vitaliteit en organisatiekracht van landelijke organisaties en die van de besturen in de lokale verenigingen, stichtingen en afdelingen zijn cruciaal. Daar waar er aan vrijwilligersorganisaties en de vrijwilligers steeds

meer eisen worden gesteld op de aspecten kwaliteit, veiligheid en governance, vraagt dat deskundige sturing, organisatie en coördinatie. Dit geldt voor alle sectoren waarin vrijwilligers actief zijn, zoals de natuurorganisaties, kunst en cultuur, de sport, reddingsbrigades, hulp- en dienstverlening. Kortom: samenleving breed. Het besturen en uitvoeren van vrijwilligerswerk wordt complexer en dat betekent dat er meer aandacht nodig is voor de toegang tot en de kwaliteit van deskundigheidsbevordering voor en de aansturing van vrijwilligers.

Kerntaak 3: Versterken van de infrastructuur van vrijwilligerswerk

De infrastructuur voor vrijwillige inzet krijgt vorm met inzet van de sector zelf, inzet van het bedrijfsleven in verantwoord ondernemen en die van de drie overheden: gemeenten, provincies en het rijk. NOV is als landelijke vereniging zelf deel van de infrastructuur voor alle organisaties en verbanden die door en met vrijwilligers werken. Ook de landelijke organisaties zelf en de lokale vrijwilligerscentrales/steunpunten maken deel uit van de infrastructuur. Het maken van verbindingen, het aangaan van samenwerking en allianties om maatschappelijk effectiever te zijn, staat hierin centraal. Het potentieel in vrijwillige energie dat er vaak al is bij mensen, krijgt daarmee een goede uitvoering. In met name een concurrentie van tijd in de tijdsbesteding van mensen en het beschikbaar zijn van gelden zal een infrastructuur met praktijkkennis, advies, ondersteuning en onderling contact er voor staan dat de goede dingen gedaan kunnen worden en deze ook goed worden gedaan.

- A. Personeelskosten t.b.v. de uitvoering van de kerntaken
- B. Kosten voor organisatie, beheer en administratie
- C. Bestuurskosten.

Ontwikkelingen tijdens het verslagjaar

Baten

Begroot: € 937.973

Realisatie: € 926.720

Hoewel er in 2019 een aantal nieuwe gesubsidieerde projecten van start is gegaan, is het totaal aan gerealiseerde baten lager dan begroot. Het achterblijven van de gerealiseerde baten komt vooral door het later opstarten van een aantal activiteiten in het project Uitbreiding regeling Gratis VOG (zie daarvoor de toelichting onder de materiële activiteits- en projectkosten). De bijbehorende baten schuiven door naar 2020.

Nieuw ten opzichte van de begroting zijn de navolgende projecten en activiteiten:

- o Bij het ministerie van VWS was voor 2019 een aanvraag gedaan voor een instellingssubsidiebijdrage van in totaal € 230.840. Daarvan was € 30.840 bedoeld voor de activiteiten in het eerste halfjaar van 2019 ter verbetering van het ontwerp en de realisatie van MDT (Maatschappelijke Diensttijd) in Nederland en verbreding van het draagvlak daarvoor. Voor de uitvoering van die activiteiten in het tweede halfjaar 2019 is aanvullend bij VWS nog een aanvraag gedaan en door VWS toegekend voor een subsidiebijdrage van € 30.032.
- o Eveneens in het najaar 2018 is door NOV, tezamen met NOC*NSF (voor de sport) en het CIO (voor de kerken) bij het ministerie van VWS een subsidieaanvraag gedaan voor sociale veiligheid/uitbreiding van preventie van misbruik in het vrijwilligerswerk en uitbreiding van de regeling Gratis VOG. VWS heeft voor NOV in totaal een bedrag beschikbaar gesteld van € 430.491 voor de activiteiten van het contactpunt voor het vrijwilligerswerk, het onderhoud en beheer van de website en het delen van kennis, informeren, adviseren over en monitoren van de regeling Gratis VOG. De subsidiebeschikking is door VWS afgegeven voor de periode 1 november 2018 t/m 31 december 2021.

In 2019 heeft er een wijziging plaatsgevonden in de serviceverlening en ondersteuning via de drie contactpunten (NOV, NOC*NSF en CIO) en is de beoordeling van de aanvragen om voor de regeling Gratis VOG in aanmerking te komen en het beheer van de website www.gratisvog.nl overgedragen aan het CIBG, een uitvoeringsorgaan van het ministerie van VWS. Ondersteuning van aanvragers en advisering over de regeling en de bewaking van de aanvraagprocedure verloopt via de contactpunten. De upgrade van de website In Veilige Handen is afgerond met informatie voor de bredere doelgroep van de gratis regeling

en maakt onderdeel uit van het NOV Platform Vrijwillige Inzet. In het najaar van 2019 is de pool van adviseurs met expertise over gedrag, regelgeving en beleid ter voorkoming van het grensoverschrijdend gedrag bij vrijwilligers van start gegaan. De vier adviseurs/experts vanuit NOV worden regionaal ingezet voor organisaties en gemeenten.

Om de overname door het CIBG van de website www.gratisvog.nl mogelijk te maken is in 2019 van VWS nog een eenmalige aanvullende subsidiebijdrage ontvangen van € 28.140 voor de herinrichting van de achterkant van die website.

- In de zomer 2019 is door NOV bij het ministerie van VWS een subsidieaanvraag ingediend voor de organisatie van de Nationale Vrijwilligersprijzen 2019-2020. Sinds 2011 worden door het ministerie van VWS jaarlijks vrijwilligersprijzen uitgereikt als uiting van waardering van en voor het vrijwilligerswerk. NOV heeft, als brancheorganisatie van vrijwillige inzet in Nederland, een vernieuwende vorm bedacht voor deze jaarlijkse prijsuitreiking en een nieuwe naam (in voorgaande jaren werden deze prijzen uitgereikt onder de naam Meer dan Handen Vrijwilligersprijzen). Er wordt een juryprijs uitgereikt voor het beste lokale vrijwilligersinitiatief en een publieksprijs. De daartoe uitgenodigde groep Tweede Kamerleden zal een landelijke vrijwilligersorganisatie voordragen die gezien haar maatschappelijke relevantie, actualiteit en impact de Prominentenprijs verdient. Verder worden er Passieprijs uitgereikt voor vrijwilligers die zich op een buitengewone manier hebben ingezet voor hun vrijwilligerswerk en een Gouden Venus van Milo Prijs voor een vrijwilliger met een verstandelijke, psychische of lichamelijke beperking voor wie het minder vanzelfsprekend lijkt om zich als vrijwilliger in te zetten maar die dat met veel passie doet. Het prijzengeld voor de twee laatstgenoemde prijzen wordt beschikbaar gesteld door de Goede Doelen VriendenLoterij en door het DELA Fonds. Door VWS is voor de organisatie van deze prijzen een bedrag toegekend van € 106.129. Voor de organisatie van het feestelijke uitreikingsevenement tijdens het "We doen het samen"-festival is een bedrag beschikbaar gesteld van maximaal € 56.785. (N.B.: de prijzen zijn vanwege covid-19 op een geheel digitale wijze uitgereikt op 16 april 2020.)
- In een samenwerking tussen het COA (Centraal orgaan Opvang Asielzoekers), Pharos en NOV is bij het AMIF een subsidieaanvraag gedaan voor bijdragen aan het project Participatie & Taal. Dit project is gericht op het onderzoeken, testen en implementeren van maatregelen die het activeren van asielzoekers in het doen van vrijwilligerswerk beogen en op het verbeteren van de opvang- en asielprocedure en het welzijn van asielzoekers. Van de dienst Uitvoering van Beleid (UVB, onderdeel van het ministerie van SZW) is voor deze projectsubsidie een subsidietoekenning ontvangen. Daarvan is een bedrag van in totaal € 134.941 (incl. 15% overhead) beschikbaar voor de inzet van NOV. Die inzet zal vooral bestaan uit het toeleiden en activeren van azc-bewoners naar vrijwillige inzet, daarbij gebruikmakend van de bestaande sociale infrastructuur in de gemeente waar het azc is gevestigd met een grote rol van en de samenwerking met de vrijwilligerscentrales daarin.
- Op 29 oktober 2019 hebben 108 geïnteresseerden deelgenomen aan de NOV-i-conferentie voor vrijwilligerscentrales met de titel "Op weg naar 2021". Gesproken is over ontwikkelingen in de samenleving en de effecten daarvan op het vrijwilligerswerk en het vrijwilligerswerk van morgen, over de toekomst van vrijwilligerscentrales en de kennis en kunde van hun medewerkers. Met daarbij aandacht voor digitale matching, lokale fondsen, maatschappelijke diensttijd, werving van nieuwe vrijwilligers en adviseren en ondersteuning van organisaties. De deelnemersopbrengsten van deze conferentie (€ 5.710) zijn meegenomen in de overige projectbaten.

Activiteits- en projectkosten (materiële)

Begroot: € 378.218

Realisatie: € 278.665

De gerealiseerde kosten zijn lager dan begroot.

De belangrijkste reden is dat door de start van de expertpool regeling Gratis VOG in het najaar er ten laste van 2019 nog geen inzet geweest. Daardoor komen de projectkosten in 2019 € 56.250 lager uit dan begroot.

Ook de voor 2019 in dit project voorziene productie van een motivatiefilm en 6 animatie-instructiefilmpjes zal pas in 2020 worden geëffectueerd. De begrote kosten voor dit projectonderdeel komen in 2019 € 72.728 lager uit dan voorzien.

Tegenover deze onderbestedingen in 2019 staat een aantal niet voorziene meerkosten:

- o De kosten doorontwikkeling kwaliteitskeurmerk en licenties Vrijwillige Inzet Overall Goed Geregeld en de kosten van de inzet op de ontwikkeling MDt zijn hoger doordat de vaste NOV-medewerker die deze activiteiten in haar takenpakket had in de tweede helft van 2019 met ziekte- en zwangerschapsverlof is gegaan en haar vervanging is opgevangen met inhuur van externe expertise.
- o Tegenover de onder de baten aangegeven opbrengsten van de conferentie voor vrijwilligerscentrales stonden € 9.640 aan kosten. De organisatie van deze conferentie was niet opgenomen in de begroting 2019.
- o Vanaf oktober 2018 is NOV definitief gaan werken met het Platform Vrijwillige Inzet, het interactieve digitale platform voor het gehele vrijwilligerswerk. In 2019 is het platform samengevoegd met de website Vrijwilligerswerk.nl van Movisie en zijn er maatwerkingsrepen geweest om medewerkers van vrijwilligerscentrales een besloten werkomgeving te bieden op dit platform. De NOV-bureaumedewerkers hebben een gebruikerstraining gevolgd. De kosten die met dit alles gemoeid zijn geweest alsmede de abonnements- en onderhoudskosten van dit platform zijn hoger gebleken dan voorzien.

Personeelskosten:

Begroot: € 473.000

Realisatie: € 552.701

De afwijking in de realisatie komt vooral door de groei van het personeelsbestand en aanpassing in de kosten. Hieronder volgt een korte toelichting:

- o De gerealiseerde personeelskosten zijn hoger, enerzijds door een groeiende personeelsformatie in het verlengde van meer projecten en activiteiten, anderzijds door correcties met betrekking tot de Verzuimverzekering en arbodienst. Daar waar NOV in 2018 een premierestitutie ontving over het jaar 2017, werd dat in 2019 weer gecorrigeerd via een navordering en een herziening van de premie voor 2019.
- o De formatie van het NOV-bureau is in 2019 toegenomen tot 7,27 fte (op 31 december 2019).
Het NOV-bureau bestond uit een fulltime directeur en 10 medewerkers, werkzaam in deeltijd: de medewerker Communicatie (0,89 fte), 6 projectmedewerkers (te samen gemiddeld 3,6 fte), een coördinator verenigingsbureau/financiën (0,78 fte), een financieel medewerker (0,44 fte) en een secretaresse (0,56 fte).
- o Alle medewerkers van het NOV-bureau, inclusief de directeur, zijn ingeschaald op basis van en worden betaald conform de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. In 2019 bedroegen de totale loonkosten voor de directeur € 117.414 (bruto jaarloon: € 96.278).

Accommodatiekosten:

Begroot: € 35.805

Realisatie: € 31.550

- o Er zijn geen onderhoudskosten geweest. De accommodatiekosten zijn lager, door het wegvallen van facilitaire ondersteuning bij bijeenkomsten en vergaderingen. Die inzet wordt nu zelf door de eigen NOV bureaumedewerkers verzorgd. Ook de automatiseringskosten zijn dit jaar wat achtergebleven bij de begroting.

Organisatiekosten:

Begroot: € 45.000

Realisatie: € 36.829

- o De accountantskosten voor de reguliere jaarlijkse controle en jaarrekening zijn lager dan begroot.

Resultaat

De realisatie van de begroting 2019 laat een positief resultaat zien van € 21.662.

Het NOV-bestuur heeft besloten om:

- van dit resultaat een bedrag van 6.000 toe te voegen aan de verdere opbouw van de continuïteitsreserve. Daarmee komt deze reserve (= weerstandsvermogen) uit op een bedrag van € 134.933 (gelijk aan 22% van de vaste lasten).
- een bedrag van € 5.000 te reserveren voor het creëren van meer en verantwoorde werkruimte voor het toegenomen aantal medewerkers, binnen de richtlijnen van de 1,5 meter samenleving. Duurzaam is deze extra ruimte geschikt als ad-hoc werkplek voor de eveneens groeiende groep tijdelijke en/of zzp-medewerkers van NOV.
- de in 2018 ontvangen baten BestuurdersCentraal, nu nog bestaande uit een restbedrag van € 10.486 van Achmea voor de ontwikkeling van een community platform BestuurdersCentraal op te nemen in een bestemmingsreservering Doorzet BestuurdersCentraal, ten behoeve van ontwikkeling van deskundigheid en ondersteuningsfaciliteiten voor besturen van vrijwilligersorganisaties.
- de bestemming van het batig liquidatiesaldo van de Stichting Tucht recht Vrijwilligerswerk (STV) ad € 4.751 in de bestemmingsreservering Tucht recht te verbreden naar (inzet op) Sociale Veiligheid.

Het NOV-bestuur stelt de Algemene Ledenvergadering op 18 juni 2020 voor akkoord te gaan met de hierboven aangegeven dotaties aan de bestemmingsreserves en de aangegeven herbestemmingen.

Na dotaties resteert een positief resultaat van € 176 dat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestuurssamenstelling:

In 2019 bestond het NOV-bestuur uit de volgende leden:

Marianne Besselink, voorzitter vanaf 20 juni 2019 (Fedde Boersma en Menne Scherpenzeel, gedeeld waarnemend voorzitterschap tot 20 juni 2019)

Fedde Boersma, bestuurslid

Saskia Buijk, bestuurslid

Willemijn Gerritsen, bestuurslid

Fenna Noordermeer, bestuurslid

Menne Scherpenzeel, bestuurslid

Norman Uhlenbusch, penningmeester.

Ontwikkelingen na het verslagjaar – vooruitblik, risico's en onzekerheden

Sociale gevolgen van de coronacrisis en de rol van het vrijwilligerswerk

Hoe de samenleving zich in de toekomst verder zal mobiliseren en aanpassen aan de langdurige situatie van de pandemie en welke effecten dit sociaal, maatschappelijk, politiek en economisch zal hebben, is nog een grote vraag. Aan inzet van bewoners voor elkaar in de eigen straat en buurt, ideeën voor nieuwe innovaties en aanpassingen en aan hartverwarmende collectieve uitingen voor wie dat nodig hebben ontbreekt het niet. Gemeenschapszin en er zijn voor elkaar worden sterker dan eerder ervaren. Duizenden mensen hebben zich gemeld voor hulp of inzet.

De andere kanten zijn er ook, het isolement van kwetsbare mensen, gemis aan contact met dierbaren en het belang van contact als voeding van zingeving en gezien voelen.

Economisch zijn het voor veel branches zeer onzekere tijden. Het risico dat vele mensen (een periode) werkloos zullen worden is aannemelijk. Dat betekent ook de mobilisatie van het vrijwilligerswerk om daarop in te spelen en mensen een andere zinvolle tijdsbesteding met waarde creatie voor de samenleving te bieden. De uitvoering van ons Nationaal Jaar Vrijwillige Inzet 2021 zal op de nieuwe ontwikkelingen anticiperen. En focussen op wat wel kan en waar nieuwe uitdagingen liggen.

NOV ontvangt meerdere subsidies van de rijksoverheid. Deze vormen met de

instellingssubsidie een vooralsnog zekere inkomstenbron met de meerjarig lopende projecten.

In maart 2021 zullen, voor zover nu bekend, de landelijke Tweede Kamerverkiezingen zijn met daarna de vorming van een nieuw kabinet en coalitie akkoord.

NOV lobbyt om daarin goede voorwaarden voor vrijwillige inzet te doen realiseren.

Nationaal Jaar Vrijwillige Inzet 2021

Op 27 maart 2020 heeft het ministerie van VWS aan NOV een projectsubsidie toegekend van € 931.938 voor het organiseren van het Nationale Jaar Vrijwillige Inzet. Deze subsidie is bedoeld voor de uitvoering van het programma dat een looptijd heeft van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2022.

Een driejarig programma met daarin centraal het jaar 2021 als Nationaal Jaar Vrijwillige Inzet. Met als voornaamste doelen het bereiken en interesseren van nieuwe vrijwilligers, het ondersteunen van organisaties om vrijwillige inzet zichtbaarder, veiliger en aantrekkelijker te maken, het verbeteren van de infrastructuur voor vrijwillige inzet, het onderzoeken, delen en verspreiden van kennis over succesvolle aanpakken om vrijwilligers te werven, in te zetten en te behouden.

Samenvatting begroting 2020

Baten	€	Lasten	€
Contributies	137.500	Materiële activiteits- /projectkosten	976.549
Instellingssubsidie	231.052	Personeelskosten	608.874
Programma-/projectsubsidies	1.276.511	Accommodatiekosten	33.055
Baten uit projecten en activiteiten	22.450	Organisatiekosten	44.250
Overige baten	1.515	Bestuurskosten	6.300
Totale baten:	1.669.028		1.669.028

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019
 (na resultaatbestemming)

	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa		2.369		2.705
Vlottende activa				
Vorderingen	67.549		95.043	
Liquide middelen	2.571.349		469.044	
		2.638.898		564.087
		2.641.267		566.792

	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
Algemene reserve	36.459		36.283	
Continuïteitsreserve	134.933		128.933	
Bestemmingsreserves	63.285		47.799	
Bestemmingsfonds	-		45.991	
		234.677		259.006
Kortlopende schulden		2.406.590		307.786
		2.641.267		566.792

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	Saldo 2019	Begroting 2019	Saldo 2018
	€	€	€
Baten			
Baten van subsidies van overheden	746.149	799.943	590.630
Overige baten	180.571	138.030	213.791
Som der baten	926.720	937.973	804.421
Lasten			
Materiële activiteits- en projectkosten	278.665	378.218	294.253
Personeelskosten	552.701	473.000	449.999
Accommodatiekosten	31.550	35.805	30.265
Organisatiekosten	36.829	45.000	59.309
Bestuurskosten	5.313	5.950	4.554
Som overige lasten	626.393	559.755	544.127
Resultaat	21.662	-	-33.959
Resultaatbestemming			
Algemene reserve	176	-	1.290
Continuïteitsreserve	6.000	-	-
Bestemmingsreserves	15.486	-	-35.249
	21.662	-	-33.959

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) is opgericht per 20 mei 1994. Per 1 juli 1994 is zij haar activiteiten begonnen. De vereniging staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Midden-Nederland onder nummer 30126706.

Volgens de statuten heeft de vereniging ten doel:

- het behartigen van de belangen van het vrijwilligerswerk in het algemeen en van de leden van de vereniging in het bijzonder;
- het bevorderen en ontwikkelen van het vrijwilligerswerk;
- het bevorderen van de maatschappelijke erkenning van het vrijwilligerswerk; en
- het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande, in de ruimste zin genomen, in verband staat of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De vereniging tracht deze doelen te bereiken door:

- op te treden als woordvoerder en lobbyist van het vrijwilligerswerk;
- te netwerken en als een spin in het web groepen bij elkaar te brengen op basis van thema of sector, ook internationaal;
- het voeren van campagnes en het uitreiken van kwaliteitsonderscheidingen aan organisaties en vrijwilligerscentrales;
- kennis en ervaring uit te wisselen met de leden;
- het organiseren van een tweejaarlijks landelijk congres voor de leden waarbij andere belanghebbenden en betrokkenen worden uitgenodigd.

Vereniging NOV is statutair gevestigd te Utrecht.

Vereniging NOV houdt kantoor aan de Koningin Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Gerealiseerde overschotten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Gerealiseerde tekorten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vereniging beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten.

Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Lasten algemeen

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Personeelskosten

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Materiële vaste activa		
Inventaris	2.369	2.705

	Inventaris
	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2019</i>	
Aanschaffingswaarde	12.746
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-10.041
	2.705
<i>Mutaties</i>	
Investerings	837
Afschrijvingen	-1.173
	-336
<i>Boekwaarde per 31 december 2019</i>	
Aanschaffingswaarde	13.583
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-11.214
Boekwaarde per 31 december 2019	2.369
<i>Afschrijvingspercentages</i>	
	%
Inventaris	20

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Vorderingen		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-	1.141
Overlopende activa	67.549	93.902
	67.549	95.043
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	-	1.141
	-	1.141
Overlopende activa		
Pharos - projectsubsidiebijdragen Aan de Slag!	-	16.491
Te ontvangen gelden van landelijke partnerorganisaties in het kader van uitvoering programma Vrijwillig Dichtbij	-	18.760
Subsidies	30.983	26.477
Nog te ontvangen bijdragen deelnemende fondsen Centrale organisatie Premieplan	2.404	19.277
Rente	-	32
Liquidatiesaldo Stichting Tuchtrect Vrijwilligerswerk	-	4.751
DELA inzake organisatie uitreiking Gouden Venus van Miloprijs 2020	1.353	-
Organisatie van de Nationale Vrijwilligersprijzen 2019-2020	3.851	-
Vooruitbetaalde kosten	9.879	2.572
Overig	19.079	5.542
	67.549	93.902
Liquide middelen		
Rabobank Zakelijke Rekening	668.450	134.170
Rabobank Bedrijfsspaarrekening	283.272	283.241
Rabobank Bedrijfsspaarrekening bankgarantie (geblokkeerd)	5.642	5.642
Rabobank Zakelijke Rekening Premieplan	18	45.991
Rabobank Zakelijke Rekening SOW	1.613.967	-
	2.571.349	469.044

De Zakelijke Rekening Premieplan staat op naam van Vereniging NOV. Via de rekening lopen enkel betalingen en ontvangsten met betrekking tot het Premieplan-project. De aanwending van de gelden (in het volgende jaar) is nader beschreven bij de toelichting op het bestemmingsfonds.

PASSIVA

Eigen vermogen

	2019	2018
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	36.283	34.993
Resultaatbestemming	176	1.290
Mutatie	-	-
Stand per 31 december	36.459	36.283

Continuïteitsreserve

Stand per 1 januari	128.933	128.933
Resultaatbestemming	6.000	-
Mutatie	-	-
Stand per 31 december	134.933	128.933

31-12-2019	31-12-2018
€	€

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve Draagvlakversterking NOV	43.048	43.048
Bestemmingsreserve Inrichting nieuwe ruimte	5.000	-
Bestemmingsreserve Doorzet BestuurdersCentraal	10.486	-
Bestemmingsreserve Sociale Veiligheid	4.751	4.751
	63.285	47.799

2019	2018
€	€

Bestemmingsreserve Draagvlakversterking NOV

Stand per 1 januari	43.048	63.048
Resultaatbestemming	-	-20.000
Stand per 31 december	43.048	43.048

Bestemmingsreserve Inrichting nieuwe ruimte

Stand per 1 januari	-	-
Resultaatbestemming	5.000	-
Stand per 31 december	5.000	-

	2019	2018
	€	€
<i>Bestemmingsreserve Doorzet BestuurdersCentraal</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Resultaatbestemming	10.486	-
Stand per 31 december	10.486	-

<i>Bestemmingsreserve Sociale Veiligheid</i>		
Stand per 1 januari	4.751	-
Resultaatbestemming	-	4.751
Stand per 31 december	4.751	4.751

31-12-2019	31-12-2018
€	€

Bestemmingsfonds

Premieplan verdubbelingsbudget	-	45.991
--------------------------------	---	--------

Premieplan is een regeling van medefinanciering door een aantal vermogensfondsen en andere financiers van lokale projecten ten behoeve van kwetsbare ouderen, waarbij de (netto) opbrengst van geldinzamelacties door vrijwilligers wordt verhoogd met een premie conform vooraf bepaalde vermeerderingspercentages. Deelnemende fondsen hebben hiervoor een bijdrage geleverd en gestort op een rekening van Vereniging NOV. Hieruit wordt vervolgens uitgekeerd aan goedgekeurde projecten. Het saldo is bestempeld als bestemmingsfonds, gelet op beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door derden (deelnemende fondsen) is aangebracht. Aangezien ontvangsten niet als baten, en uitgaven niet als lasten van Vereniging NOV worden aangemerkt, worden in tegenstelling tot hetgeen in RJ 640.306 is opgenomen, toevoegingen en onttrekkingen niet vanuit de resultaatbestemming verwerkt.

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
<i>Premieplan verdubbelingsbudget</i>		
Stand per 1 januari	45.991	99.103
Ontvangen bijdragen over boekjaar	282.582	312.769
	328.573	411.872
Uitgaven ten laste van vorig jaar	-252.967	-129.526
Uitgaven ten laste van boekjaar	-75.606	-236.355
Stand per 31 december	-	45.991

De in 2019 ontvangen bijdragen bestaan uit:

- Fonds Sluyterman van Loo, restbijdrage verdubbelingsbudget 2018: € 76.194
- Fonds Sluyterman van Loo, voorschot bijdrage verdubbelingsbudget 2019: € 26.096
- RCOAK, bijdrage verdubbelingsbudget 2018: € 140.789
- RCOAK, voorschot bijdrage verdubbelingsbudget 2019: € 26.285
- VSBfonds, voorschot bijdrage projectorganisatie 2019: € 13.084
- Vereniging NOV, bijdrage aan projectkosten: € 134

De uitgaven ten laste van 2018 bestaan uit:

- Verrekend met Premieplan-partners: € 231.121
- Verrekend met Premieplan-fondsen: € 21.826
- Betaalde bankkosten vierde kwartaal 2018: € 20

De uitgaven ten laste van 2019 bestaan uit:

- Uitgekeerde gelden aan Premieplan-partners t.b.v. verdubbelingspremies: € 52.445
- Bankkosten: € 71 (waarvan € 18 over het vierde kwartaal 2019, betaald in 2020)
- Restitutie onderbesteding bijdrage verdubbelingsbudget 2019 Fonds 1818: € 9.676
- Correctie bijdragen projectorganisatie VSBfonds 2018, Fonds 1818 en RCOAK: € 13.280
- Organisatiekosten: € 134

De nog te betalen bankkosten over het vierde kwartaal van 2019 zijn onder de kortlopende schulden verantwoord. Vereniging NOV is vanaf 2020 niet meer betrokken bij Premieplan.

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers	68.703	11.340
Belastingen en premies sociale verzekeringen	39.374	28.378
Overlopende passiva	2.298.513	268.068
	2.406.590	307.786

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	756	-
Loonheffing	38.422	28.158
Pensioenen	196	220
	39.374	28.378

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Overlopende passiva		
Reserveringen (vakantiedagen, loopbaanbudget)	24.000	14.114
Nog te betalen accountantskosten (jaarcontrole + specifieke instellings- en programmasubsidies)	20.626	27.109
Terug te betalen subsidie Vrijwillig Dichtbij	-	102.337
Vooruitontvangen projectsubsidies en -gelden	2.013.353	-
Te betalen gelden aan landelijke partnerorganisaties in het kader van uitvoering programma Vrijwillig Dichtbij	-	99.649
Nog te besteden gelden BestuurdersCentraal	-	11.512
Vooruitontvangen gelden Premieplan	-	9.202
Nog te betalen gelden partners inzake Samen Ouder Worden	230.155	-
Overige nog te besteden gelden	-	595
Overige nog te betalen kosten	10.379	3.550
	<u>2.298.513</u>	<u>268.068</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huur

Per 1 oktober 2016 is een huurcontract afgesloten voor een periode van vijf jaar voor de kantoorruimte gelegen op de vierde verdieping van het kantoorgebouw aan Koningin Wilhelminalaan 3 in Utrecht. De verplichting voor 2020 bedraagt ongeveer € 13.600. Jaarlijks wordt de huurprijs geïndexeerd.

Per mei 2020 is er een aanvullend huurcontract gesloten in verband met de uitbreiding van de kantoorruimte. De extra kosten per jaar zijn ongeveer € 11.000. De duur is gekoppeld aan het (basis-)huurcontract.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	Saldo 2019	Saldo 2018
	€	€
Baten van subsidies van overheden		
VWS - instellingssubsidie	268.594	225.874
VWS - programmasubsidie Vrijwillig Dichtbij	-	300.066
VWS - programmasubsidie Samen Ouder Worden	324.011	7.727
VWS - Uitbreiding regeling Gratis VOG	109.105	9.197
VWS - Project Nationale Vrijwilligersprijzen 2019-2020	29.487	-
J&V - Uitvoering Contactpunt Gratis VOG	-	47.766
AMIF - Participatie & Taal	14.952	-
	<u>746.149</u>	<u>590.630</u>
Overige baten		
Contributies	133.771	126.525
Bijdragen vermogensfondsen Centrale organisatie Premieplan	13.695	42.318
Training en workshops	1.498	-
Goed Geregeld - Basisinstructie	4.074	3.000
Goed Geregeld - Licenties	3.926	4.545
Baten BestuurdersCentraal	11.512	9.103
Baten samenwerkingsproject Aan de Slag!	-	16.491
Baten NOV Verenigingscongres	-	4.000
Overige projectbaten	12.094	7.777
Rentebaten	1	32
	<u>180.571</u>	<u>213.791</u>
Materiële activiteits- en projectkosten		
Uitvoering Contactpunt/Uitbreiding gratis VOG	52.027	12.728
Projectkosten Registratielijst Vrijwilligerswerk	15.071	15.062
Netwerken (LOVZ/NOVi/Wet- & Regelgeving/Lobby & Communicatie/ Medezeggenschap voor vrijwilligers)	12.875	2.028
Centrale organisatie Premieplan	1.571	6.335
NOV Congres	-	13.676
Projectkosten BestuurdersCentraal	-	8.934
Basisinstructies en doorontwikkeling Goed Geregeld	10.018	9.247
Draagvlakversterking	9.501	47.245
Debatten / themabijeenkomsten	1.080	1.959
Centrale aansturing Vrijwillig Dichtbij	-	168.476
Projectkosten Samen Ouder Worden	136.943	38
Sociale integratie statushouders	290	715
Maatschappelijke diensttijd	21.075	2.034
COA/Participatie & Taal	1.223	-
VWS/Nationale Vrijwilligersprijzen 2020	13.210	-
VWS/Nationaal Jaar 2021	33	-
Activiteitskosten algemeen	3.748	5.776
	<u>278.665</u>	<u>294.253</u>

	Saldo 2019	Saldo 2018
	€	€
Personeelskosten		
Lonen en salarissen	408.103	348.210
Sociale lasten	65.817	55.518
Pensioenlasten	39.915	34.965
Overige personeelskosten	38.866	11.306
	552.701	449.999
 <i>Overige personeelskosten</i>		
Reiskosten	9.951	9.226
Arbodienst en verzuimverzekering	26.522	1.111
Opleidingskosten	964	3
Overige personeelskosten	1.429	966
	38.866	11.306
 Bezoldiging van (voormalige) bestuurders		
Bestuurders van de vereniging zijn onbezoldigd.		
 Personeelsleden		
Bij de vereniging waren in 2019 gemiddeld 6 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2018: 6).		
 Overige lasten		
<i>Accommodatiekosten</i>		
Huurkosten	13.180	12.344
Servicekosten	5.930	5.545
Verzekeringen/belastingen/heffingen	55	45
Automatiseringskosten	5.464	5.325
Afschrijvingskosten	1.173	1.089
Schoonmaakkosten	2.598	2.598
Overige accommodatiekosten	3.150	3.319
	31.550	30.265

	Saldo 2019	Saldo 2018
	€	€
<i>Organisatiekosten</i>		
Accountantskosten	14.616	21.362
Administratiekosten	1.955	1.874
Advieskosten	436	13.778
Verzekeringen	1.409	1.129
Communicatiekosten	3.458	7.711
Drukwerk	-	150
Kantoor- en kopieerkosten	2.318	2.189
Telefoonkosten en porti	3.336	2.529
Contributies	2.050	3.199
Internetkosten	3.941	2.459
Ledenadministratie	1.510	1.510
Bankkosten	539	728
Overige organisatiekosten	1.261	691
	36.829	59.309
 <i>Bestuurskosten</i>		
Reis- en verblijfkosten	338	223
Algemene Ledenvergadering	1.522	1.916
Overige bestuurskosten	3.453	2.415
	5.313	4.554

OVERIGE GEGEVENS

Q ACCOUNTANTS &
BELASTINGADVISEURS

Kerkenbos 1075 Q
6546 BB Nijmegen

Postbus 31255
6503 CG Nijmegen

Tel. 024-34 89 900
Fax 024-34 89 909
info@qaccountants.nl

QACCOUNTANTS.NL

1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en leden van Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk statutair gevestigd te Utrecht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij verwijzen u voor een nadere toelichting op onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening naar de toelichting op [www.nba.nl\NL_Algemeen_01](http://www.nba.nl/NL_Algemeen_01).

Nijmegen, 12 mei 2020

Q accountants en belastingadviseurs B.V.
namens deze

w.g. A. van der Burgh RA